

Daugiau areštų.
Mr. Thackrey žodis.
Ryžtis ir dirbti.
Elizabeth Gurley Flynn.
Rašo R. MIZARA

Darbo žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Queens Apskritis \$8.00
Užsieniuose \$9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. Virginia 9-1827-1828.

Nr. 123

★★★

Richmond Hill 19, N. Y., Šeštad., Birželio-June 23, 1951

★★★

Metai 41-mieji. Dienraščio 33-tieji.

Pradžios trečiadienį buvo suareštuota dar 17-ka komunistų veikėjų.

Rytoj ar po ryt ar už po ryt žadama areštuoti daugiau ir daugiau.

Trumanas pagaliau nusitarė būti geras tiems, kurie jau seniai reikalauja vykdyti Amerikon fašizmą.

Džiaugiasi visokie nedauauglos.

Džiaugiasi pasaulinio karo ruošėjai, kad šalinami iš jų kelio tie, kurie kovoją už taiką ir žmoniškesnį gyvenimą darbo žmonėms.

Bet galvoją žmonės, stebėdami šį nelemtą košmarą, liūdi.

„Aš verkiu; verkiu ne dėl komunizmo, bet dėl demokratijos likimo“, rašo niujorkiško dienraščio Compass redaktorius Ted O. Thackrey.

Smitho įstatymas, pagal kurį areštuojami vyrai ir moterys, balti ir juodi, rašo šis redaktorius, yra labiau subversyvus, negu tie, kurie dėl subversyvumo areštuojami ir kalinami.

Mr. Thackrey teisingai sako: šiandien areštuojami komunistų veikėjai, rytoj gali būti areštuoti nekomunistai, drįsta pasakyti žodį dėl žalingos mūsų vyriausybės politikos.

Aišku, stebint visa tai, verkti netenka.

Verkimu niekas negali blogo pašalinti.

Reikia veikti, reikia dirbti — daugiau ir geriau — dirbti, reikia padėti — persikėlimas: reikia reikalausti, kad aukščiausiojo teismo sprendimas 11-kos komunistų byloje būtų pernagrinėtas ir pakeistas.

Svarbiausia: reikia, kaip anglai sako, „nepamesti galvos“, nepulti desperacijon, nuogąstin.

Visuomet reikia suprasti, jog Amerikoje gyvena milijonai darbo žmonių, kurie, jei ne šiandien, tai rytoj, stos taikoni puolamiesiems, stovs veiklon prieš tuos, kurie kryžia-voja amerikinė demokratija.

Tarp trečiadienį suimtyjų yra viena asmenybė, apie kurią čia noriu tarti keletą žodžių, tai Elizabeth Gurley Flynn.

Ji gimė Concord mieste, New Hampshire valstijoje; ji 60 metų amžiaus.

Ji gininga oratorė; ji pirmą kartą žurnalistė; ji visą savo sąmoningą gyvenimą paaukojo darbo žmonių reikalams.

Josios, mano nuomone, didžiausias nuopelnas glūdi tame: Elizabeth Gurley Flynn per visą savo sąmoningą gyvenimą gynė tuos, kurie buvo nekaltai suimti, persekiojami, kalinami.

Ji kadaise gynė IWW veikėjus, kalinamus, persekiojamus ir žudomus.

Ji gynė Tomą Mooney; ji gynė Sacco ir Vanzetti; ji gynė visokius darbininkų streiko vadovus, kurie kur nors buvo įkalinti.

Ši šviesioji moteris kadaise gynė net ir Ben Gitlową, kai jis buvo persekiojamas, bet šiandien tas pats Gitlowas, patapęs Judošiumi, ir atsimoka jai judošikai.

Gynusi tiek daug persekiojamųjų, puolamųjų, Elizabeth šiandien pati yra žiaurios reakcijos auka!

Kuris, turįs sąžinę žmogus, nūnai gali atsisakyti padėti šiai vienai žymiausiųjų ir šviesiausiųjų Amerikos moterų?!

Pakilo protestai prieš areštavimą septyniolikos komunistų vadovų

Eilė laikraščių ir įžymių amerikiečių smerkia areštus

New York. — Padaugėjo protestai čia ir kituose miestuose dėl to, kad valdžia suėmė 17 komunistų vadovų ir grasina dar daugiau areštuoti.

Tuos areštus smerkia laikraščiai New York Post, New York Daily Compass, socialistų vadas Norman Thomas; dr. Orville Linch, pirmininkas Detroito Amerikiečių Demokratinio Veikimo; Walter Nelson, pirmininkas Amerikos Pilietinių Laisvių Sąjungos, ir eilė kitų įžymių amerikiečių.

N. Y. Post rašo, jog tokie areštai gresia sunaikinti patį Amerikos Konstitucijos Teisių Bilių.

N. Y. Compass įspėja, kad areštavimas septyniolikos komunistų gali būti „laidotuvių varpas pačiai visų jūsu laisvei.“

Norman Thomas pareiškė:

Areštavimas septyniolikos komunistų „kur kas labiau suparalyžuos laisvę, užtikrintas Pirmajame Konstitucijos pataisyje, negu patarnaus mūsų šalies apsaugai.“

Guam sala paversta galinga karo baze

Washington. — Jungtinės Valstijos įtaisė galingą stovyklą kariniam savo laivynui mažoje Guam saloje, esamoje už keliolikos šimtų mylių į rytus nuo Japonijos ir Filipinų.

United Press rašo, Guam sala dabar taip apginkluota, kad amerikona galėtų iš jos daryti užpuolimo žygį, jeigu kiltų karas su Sovietų Sąjunga bei Kinijos Liaudies Respublika.

Graikų partizanai žadą panaujint kovą

Athenai, Graikija. — Graikų armijos vadai skelbia, kad sučiupę slapta komunistų dokumentą, kuris išaiko partizanams panaujinti naminių karą prieš Graikijos monarcho-fašistų valdžią.

Skleidžiama gandai, kad 800 graikų partizanų susibūrę Bulgarijoje paliai sieja su Graikija.

Turkai grobia ir apšaudo graikų žvejinius laivus

Athenai, Graikija. — Turkai užgrobė du žvejinius graikų laivus. Turkijos pajūrių patralkos apšaudė kelis kitus graikų žvejybos laivus. Graikija dėl to užprotestavo ir sulaukė viena Turkijos garlaivį.

Turkija sako, graikai žvejojo pačiuose turkiškuose pakrančių vandenyse.

Areštuojamieji darbininkų vadovai statomi po per nelyg aukštomis bėlomis.

Vyks jų teismai, kuriems teks išleisti milžiniškos pinigų sumos.

Visa tai daug lėšuos. Bet tai nenugąsdins tų, kuriems miela taika, kuriems rūpi gelbėjimas amerikinių laisvių, amerikinės demokratijos!

Amerikonai įsiveržė į apleistą miestą

Korėja, birž. 22. — Amerikonai su tankais įsiveržė į Kaesong miestą, i pietus nuo 38 - tos paralelės. valokariniame fronte. Mieste nerado nei šiaurinių Korėjos liaudininkų nei kinų kareivių. Bet nakti amerikona vėl apleido Kaesongą, bijodami netikėto užpuolimo iš šiaurinių korėjiečių pusių.

Visame Korėjos fronte šiuo tarpu buvo tik maži vietiniai susikirtimai.

Šiaurinės Korėjos liaudininkų radijas pranešė, kad jie paėmė nelaisvėn dar 229 amerikonų ir jų talkininkų oficerius ir kareivius ir nušovė 3 amerikinius lėktuvus.

Kinai „nušlavė“ 36,000 jankių ir jų padėjėjų

Peking. — Kinijos žinių agentūra sako, kinai Korėjoje „nušlavė“ 36,000 amerikonų ir jų talkininkų per 19 dienų nuo gegužės 22 iki birželio 10 d.

Vengrai teisia arkivyskupą kaip tėvynės išdaviką

Budapest, Vengrija. — Prasidėjo teismas prieš katalikų arkivyskupą Josefą Groszą ir aštuonis jo bičiulius. Jie kaltinami, kad slapta planavo nuversti demokratine Vengrijos valdžią ir šnipinėjo svetimiems kraštams prieš ją.

Ark. Grosz jau prisipažino kaltu.

Grasina susprogdinti komunistų spaustuve

Havana, Kuba. — Kubos valdžia pereiną savaitę užgrobė komunistų laikraščio Hoy leidyklą. Kubos karo veteranų vadai dabar grūmoja dinamitu susprogdinti Hoy leidyklą, jeigu valdžia sugrąžins ją komunistams.

JUBILIEJINIS LAISVĖS VAJUS

SUKELTA \$8,084;
DAR REIKIA \$1,916

Worcesteris ir vėl gražiai parėmė dienraštį Laisvė. To miesto demokratinį lietuvių Laisvės fondo vajininkų vadas rašo:

„Geriami Draugai!

Čia rasite čekį ant \$50. Tai dar nuo Worcesterio demokratinį lietuvių aukos į Laisvės Jubilėjaus Fondą. Laisvės patriotai nuoširdžiai remia... Rasite ir garsinimą \$10 vertės dėl jubilėjaus laidos.

Draugiškai, J. Skliutas.“

Aukojo sekami:

LDS 57 kp., Worcester	\$10.00
LLD 155 kp., Worcester	10.00
L. Ausėjienė, Worcester	10.00
Eva Aniuolaukaitė, Worcester	5.00
K. Vizbaras, Worcester	5.00
J. Bendorius, Worcester	3.00
Dipukas, Worcester	3.00
M. Mickienė, Worcester	2.00
Helen Janulienė, Worcester	1.00
S. Pilkauskienė, Worcester	1.00

Didelis ačiū už aukas! Visus Massachusetts valstijos demokratinis lietuvių ir iš visų artimesnių valstijų kviečiame į Laisvės metinį pikniką, kuris įvyks sekmdienį, liepos 1 d., Maynarde.

Laisvės Administracija

Teisėjas Jackson atideda sprendimą dėl 11 komunistų

Washington. — Aukščiausiojo Teismo teisėjas Robertas Jackson atidėjo savo sprendimą dėl vienuolikos komunistų vadovų prašymo.

Jų advokatai prašė, kad Aukščiausias Teismas iš naujo pernagrinėtų tų komunistų apeliaciją ir kad palaikytų juos laisvėje už užstatus, iki Aukšč. Teismo išspręs šią apeliaciją.

Birželio 29 d. jie turėtų eiti kalėjiman, jeigu Jacksonas atmetų šį prašymą. Aukščiausias Teismas susirinks tik spalio mėnesį.

Amerika davė 200 milijonų dol. paramos pietiniams Korėjos tautininkams per pusmetį

Washington. — Jungtinės valstijos šiemet davė Pietinės Korėjos tautininkams jau daugiau kaip 200 milijonų dolerių medžiaginės paramos.

Karas padarė beveik dykumą iš visos Pietinės Korėjos. 10 milijonų jos žmonių tapo benamiais; keli kiti milijonai taipgi badauti, jeigu ne amerikinė pagalba. Alkis, šaltis ir kiti vargai plačiai paskleidė ligas.

Amerikos valdžia bijo, kad jeigu tuos žmones apleistų, tai juo daugiau atsirastų komunistų bei sukilėlių prieš tautininkų prezidento Syngmano Rhee valdžią Pietinėje Korėjoje; tuomet pasidarytų dar sunkiau amerikonomams kariauti prieš šiaurinės Korėjos liaudininkus ir kinus, kaip rašo New Yorko World-

Telegram.

(Pirmesnės žinios rodė, kad Syngmano valdininkai ir karininkai suvogė daug amerikinės paramos, kuri buvo atsiųsta nukentėjusiems nuo karo šelpiti.)

Francūzai sakosi sumušę Vietnamo liaudininkus...

Hanoi, Indo-Kina. — Francūzų komanda skelbia, kad jie sunaikinę bei suėmę apie 800 Vietnamo liaudininkų mūšyje ties Thannhoi, už 25 mylių į pietus nuo Hanoi didmiesčio.

(Pereitą savaitę francūzai sakėsi sumušę vietnamiečius už 50 mylių nuo Hanoi, bet per keletą dienų „sumuštieji“ atmetė francūzus 25 mylias atgal, kaip matome iš šio pranešimo New Yorko Times'e.)

Vakarai uždarė Keturių Didžiųjų ministrų pavaduotojų sueigą

Atmetė Sovietų siūlymą svarstyti Atlanto pakta ir jankių bazines

Paryžius. — Jungt. Valstijų, Anglijos ir Francijos atstovai ketvirtadienį uždarė savo konferenciją su Sovietų užsienio reikalų ministro pavaduotoju Andriumi Gromyko.

Jie atmetė Sovietų Sąjungos pasiūlymą, kad planuojamoji pačių Keturių Didžiųjų ministrų konferencija svarstytų klausimus apie Atlanto šalių karinį sąryšį ir Amerikos karines stovyklas - bazes svetimuose kraštuose.

Sovietai sutiko, kad ministrų konferencija svars-

tytų ir sovietines tarpstatvinių apsigynimo sutartis su Kinija, Čekoslovakija ir kitomis valstybėmis.

Ši Keturių Didžiųjų užsienio ministrų pavaduotojų konferencija tęsėsi nuo kovo 5 iki birželio 21 d. Ji buvo suaukta paruošti svarstymų planą tolesnei pačių ministrų konferencijai.

Pavaduotojų konferencijoje Amerikos atstovas buvo Philip C. Jessup, Anglijos - Ernest Davies ir Francijos Alex. Parodi.

Sovietų atstovas Gromyko užbaigiamoj savo kalboj sakė, „sunku suprasti, kodėl Amerika, Anglija ir Francija bijo leist svarstyti klausimus apie Atlanto sąryšį ir karines amerikonų bazes svetur.“

Amerika prašo daugiau talkininkų Korėjon

United Nations, N. Y. — Amerikos atstovas Jungtinėse Tautose, Ernest Gross, šaukė jas duoti daugiau kariuomenės kovai prieš šiaurinius Korėjos liaudininkus ir kinus.

Gross priminė, jog 52 Jungtinės Tautos užgyrė karą prieš šiaurinius korėjiečius ir kinus, bet tikrai 16 tautų davė savo kariuomenės.

Ten kariauja iki 200,000 amerikinės armijos, o jai talkauja tikrai apie 30,000 kitų talkininkų — anglų, turkų, australų ir kt.

Po amerikonų komanda taip pat veikia 50,000 Pietinės Korėjos tautininkų kariuomenės.

Amerika neskelbia, kiek jos jūreivių ir lakūnų dalyvauja kare prieš Korėjos liaudininkus ir kinus.

Indijos valdžia suėmė socialistų vadą

New Delhi, Indija. — Valdžia areštavo Indijos socialistų vadą dr. Ramn. Lohia už tai, kad jis patarė valstiečiams nemokėti per aukštų rendų žemės savi-

IVAIRUMU SUMAIŠYMO ATITAIŠYMAS

Pastarajame Iva ir umų Puslapyje buvo kebliai sumaišyti, dedant į formas, straipsniai: „Užginčijama, kad sugedę dantys — ligų priežastis“ ir „Siūloma naujas, Pasaulinis Kalendorius.“

Šiedu straipsniai todėl bus iš naujo perspausdinti sekančiame Iva ir umų Puslapyje.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911

President, GEORGE WARES; Sec.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Queens Co., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Queens Co., per six mos. \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,
under the Act of March 3, 1879.

SAUGOKIME, KAS TURI BŪTI ISSAUGOTA!

NAUJA BANGA AREŠTŲ, padarytų šią savaitę, privalo pakaisti kiekvieną Amerikos pilietį gerai pagalvoti ir pasiklausti: kur link mūsų kraštas vedamas?

Ar kišimu nekaltų žmonių (tegu jie bus ir komunistai) į kalėjimus, mūsų krašto demokratija yra tvirtinama ar silpninama?

Kiekvienas, kuris blaivai pagalvos, pasakys: ji yra silpninama.

Atsiminkime, šitie žmonės, kurie buvo suareštuoti, nekaltinami jokio blogo darbo atlikime; jie kaltinami tik tame, kad jie kada nors galį atlikti kraštui blogą darbą.

Taigi, remiantis Smitho įstatymu, pagal kurį šiandien žmonės yra areštuojami (ir sakoma dar ir daugiau bus areštuota), gali pakliūti į kalėjimą bent kuris žmogus, kuris nepatinka esamajai vyriausybei.

Kas drįsta pakritikuoti vyriausybės bei josios kurio nors pareigūno darbą, tas gali rytą ar po ryt susilaukti politinės policijos savo bute, tas gali būti išgabentas kalėjimą, tas gali būti padėtas po aukšta bėla, kurios jis negali užsistatyti, tas gali trūnyti kalėjime metų eilę.

Smitho įstatymas yra toks "platus" ir toks "viską apima", kad nieks negali pasakyti, kur jis prasideda ir kur baigiasi.

Štai kodėl šiandien visa eilė žymių amerikiečių sako, jog šis įstatymas užduoda smūgį mūsų Teisių Biliui, ypačingai jojo pirmajam punktui.

Jis susiaurina žmonių laisves,—jis, faktinai, paneigia pagrindines mūsų krašto žmonių laisves, kurias garantuoja šalies konstitucija.

Taip sakome, beje, ne tik mes, taip sako ir aukščiausiojo teismo nariai, teisėjai Black ir Douglas.

NĖT IR KONSERVATYVIUOSE žmonėse atsiranda žymių vyrų ir moterų, kurie sako, jog reikia kovoti už tai, kad aukščiausias šalies teismas savo pirmesnę sprendimą, padarytą birželio mėn. 4 dieną, atkeistų.

Štai, gyvenęs St. Louis mieste advokatas — žinomas per visą šalį — John R. Green stoja ginti aukščiausiajame teisme Daily Workerio redaktorių John Gates.

Mr. Green yra narys advokatų firmos,—Green, Hennings, Henry and Evans firmos,—kuriai nieks "raudonumo" negali primesti. Be to, Mr. Green yra advokatas didžio dienraščio St. Louis Post-Dispatch.

Ir šis žmogus susirūpino tuo faktų, kad pripažinimas Smitho akto įstatymu neša nelaimę mūsų kraštui.

Advokatas Green prašė aukščiausiojo teismo teisėjo Jacksono, kad jis leistų jam ginti John Gates ir kad suteiktų daugiau laiko apeliacijai įteikti; teisėjas Jacksono advokato paklausė ir suteikė jam 20 dienų laiko apeliacijai paruošti.

Supraskime: advokatas Green nestoja ginti Daily Workerio redaktoriaus dėl pinigų; jis nestoja ginti Daily Workerio redaktoriaus dėl to, kad pastarasis yra komunistas. Ne! Jis stoja ginti Gates'ą dėl principo.

Panašiai kadaise padarė velionis Wendell Willkie, aukščiausiajame teisme ginčydamas komunistų veikėją Sneidermaną.

Mr. Green gerai žino, jog, ginčydamas Daily Workerio redaktorių, jis gins pirmąjį priedą prie Jungtinių Valstijų konstitucijos.

NEMAZAS SKAČIUS mokslininkų, intelektualų, švietėjų, darbininkų vadovų, kurie toli gražu nėra komunistai ir komunistui nepritaria, tūli net jam priešinasi, šiandien reikalauja, kad aukščiausias šalies teismas iš naujo pernagrintų savo sprendimą.

Jie nuosirdžiai užgria aukščiausiojo teismo narių,— teisėjų Black ir Douglaso—nuomone.

Teisėjai Black ir Douglas, aišku, taipgi nėra komunistų šalininkai, bet juodu griežtai nesutiko su daugumos savo kolegų nuomone.

KAI KRAŠTUI GRŪMOJA pavojus, tai jį privalo ginti kiekvienas, nežiūrint, kuriai partijai jis priklauso (ar visai jokiai nepriklauso).

Tokia mūsų nuomonė.

Mes manome, jog dabartinė areštų banga, dabartinis ant žmonių puolimas, kaip tik ir sudaro viso krašto žmonėms pavojų.

Dėl to: kiekvienas galvojęs republikonas, demokratas, socialistas, progresistas, komunistas ar nepartinis žmogus turėtų stoti draugėn ir išvien visi bendrai veikti.

Išsaugoti Amerikos žmonėms civilines laisves, kurias garantuoja krašto konstitucija, yra kiekvieno piliečio šventa pareiga!

Viršutiniame paveiksle parodomi vakarinių valstijų gyvulių augintojai. Jie planuoja, kaip pasipriešinti jautienos kainos sumažinimui. Apačioje gi parodomas vienas bučeris, pardavęs paskutinį jautienos svorą. Sako: Nebepristato mėsos!

Kas per vieni tie "21"?

Apkaltinimai išduoti prieš naują Komunistų Partijos vadų grupę. Jų yra dvidešimt vienas. Apart keturių, visi jau yra sulauktyti. Laukia paleidimo po užstatu — kaucija.

Kas per vieni tie apkaltintieji? Ką jie yra veikę arba ką veikia? Štai trumpas apie juos informacijos:

Israel Amter, 70 metų amžiaus. Jis gimė Denver, Col. Prieš pirmąjį karą per apie dešimtą metų jis gyveno Vokietijoje ir mokė anglų kalbą mokykloje. Į šią šalį sugrįžo 1914 metais. Prieš penkiasdešimt metų jis įstojo ir darbavosi Socialistų Partijoje. Paskui, kai 1919 metais susiorganizavo Amerikos Komunistų Partiją, Amteris tapo vienas iš jos vadų. Dauge- li metų jis buvo New Yorko distrikto pirmininku. 1938 metais kandidavo į Jungtinių Valstijų Kongresą ir gavo 106,000 balsų. Paskutiniiais metais jis sveikata labai pašlijus, jis pusiau suparalyžuotas.

Elizabeth Gurley Flynn, viena iš žymiausių Amerikos moterų sąjūdžio vadovių. Ji gimė 1890 m. rugpj. 7 d., Concord, N. H. Tai duklė airių šeimos. Jos tėvas buvo akmens kasyklų darbininkas, atvykęs iš Airijos. Vos sulaukus 17 metų Flynn jau tapo vadove Aidoblistų Unijoje (IWW). Nepaprastai gabi kalbėtoja. Labai smarkiai ji atsižymėjo audėjų streike, 1912 metais. Paskui ji aktyviausiai dalyvavo veikloje išgelbėti Sacco ir Vanzetti gyvybę. Per daug metų ji buvo American Civil Liberties Union taryboje. Jau daug metų priklauso Komunistų Partijai ir yra jos nacionalinio komiteto narė.

Marion Bachrach, 52 metų amžiaus, gimusi Chicagoje ir baigusi Chicagos Universitetą. Nuo 1947 metų dirba Komunistų Partijos nacionaliniame ofise. Ji eina pareigas partijos viešosios gynybos sekretorės. 1948 metais buvo pašaukta prieš Kongreso Neamerikinės Veiklos Komitetą. Ji ten atsisakė pasakyti, ar ji yra partijos narė.

Isidore Begun, 47 metų amžiaus, Komunistų Partijoje darbuojasi jau seniai. Iš profesijos mokytojas. Gimęs Rusijoje, bet 1925 metais tapęs šios šalies piliečiu. Daug metų buvo Bronx pavieto Komunistų Partijos pirmininku. Net keliais atvejais jis buvo tos partijos kandidatu į New Yorko Miesto Tarybą. Mokslo baigė miesto kolegijoje ir Kolumbijos Universiteto mokytojų kolegijoje.

Alexander Bittelman, 61 metų amžiaus. Jis už revoliucinį veikimą buvo caro Nikolajaus Antrojo ištremtas į Sibirą. Į Ameriką atvyko 1912 m. Prieš Pirmąjį Pasaulinį karą ir per karą buvo veiklus Socialistų Partijos narys. 1948 m. buvo suareštuotas ir padėtas deportavimui kaip nepilietis.

George Blake Charney, 46 metų amžiaus, New Yorko valstijos Komunistų Partijos darbo unių sekretorius. Baigęs N. Y. City College, University of Pennsylvania, New Yorko Law School ir Harvard School of Arts and Sciences. Antrojo pasaulinio karo veteranas, Jungtinių Valstijų armijoje tarnavęs 1942-1945 m.

Betty Gannett, 44 metų amžiaus, nacionalinė partijos švietimo direktorė. Ji gimus Lenkijoje, Amerikon atvežta 7 metų amžiaus. Ji buvo 1949 metais suareštuota deportavimui kaip nepilietė.

Simon William Gerson, 41 metų amžiaus, N. Y. distrikto legislatyvis atstovas. 1938 metais buvo Manhattan prezidento Stanley M. Isaacs konfidencialiu padėjėju. Jis buvo partijos paskirtas užimti Peter Cacchione vietą Miesto Taryboje, kai Cacchione pasimirė, bet demokratų dauguma neįsileido. 1948 metais jis buvo Darbo Partijos kandidatu į Miesto Tarybą ir gavo 150,369 balsus. Jis yra Antrojo karo veteranas.

Victor Jeremy Jerome, 54 metų amžiaus, komunistų partijos kultūrinės komisijos sekretorius. Įžymus rašytojas, redaktorius, autorius tokių knygų kaip "Culture in a Changing World" ir "The Negro in Hollywood Films." Re-

daktorius mėnesinio žurnalo "Political Affairs." Baigęs N. Y. City College ir New York University. Pradžioje šių metų buvo pašauktas prieš Kongreso Neamerikinės Veiklos Komitetą, bet griežtai atsisakė liudyti.

Arnold S. Johnson, 46 metų amžiaus, laikinas Western Pennsylvania distrikto pirmininkas. Jis gerai atsižymėjo bedarbių kovoje Ohio valstijoje didžiosios depresijos laikais. Šiuo tarpu jis yra Civil Rights Congress organizatorius.

Fred Fine, 37 metų, gimęs Chicagoje, Antrojo karo veteranas, partijos nacionalinio komiteto alternatas.

William Norman, gimęs Rusijoje, atvežtas mažas, čia baigęs viešąsias mokyklas, labai atsižymėjęs profesiniam beizbolės sporte; Komunistų Partijos N. Y. distrikto sekretorius.

Sidney Stein, 36 metų amžiaus, partijos nacionalinio darbo sekretoriaus pavaduotojas. Per tris metus buvo partijos New Jersey valstijos sekretoriumi. Jis taipgi Antrojo karo veteranas.

Dr. James Edward Jackson, Jr., 36 metų amžiaus, partijos pietinio distrikto direktorius ir nacionalinio komiteto alternatas. Prieš keletą metų jis buvo negrų jaunimo judėjimo vadas pietinėse valstijose. Antrojo karo veteranas.

Claudia Jones, 36 metų amžiaus, partijos moterų komisijos sekretorė ir nacionalinio komiteto alternatė. Gimus Trinidadė ir Amerikon atvykus 8 metų amžiaus. 1948 metais ji buvo suareštuota išdeportavimui kaip nepilietė.

Albert Francis Lannon, 43 metų amžiaus, gimęs Brooklynje, žymus partijos darbuotojas. Ypačingai jis gerai žinomas tarpe jūrinių, kaip vienas iš pirminiųjų organizatorių jūrinių ir darbo unių.

Dr. Jacob Mindel, 69 metų amžiaus, gimęs Minske, tapęs Amerikos piliečiu 1915 metais, iš profesijos dentistas, daug metų veikęs marksistinės apšvietos paskleidime. Paskutiniiais metais dėl sveikatos sutrikimo aktyviškai dalyvauti judėjime nebepajėgia.

Pettis Perry, 54 metų amžiaus, gimęs Alabamoje, nacionalinis farmų komisijos pirmininkas ir partijos negrų komisijos sekretorius. Buvo komunistų kandidatu į Californijos valstijos sekretorius ir į Jungtinių Valstijų Kongresą. Komunistų Partijon įstojo 1932 metais.

Alexander Trachtenberg, 65 metų amžiaus, vedėjas International Publishers knygu leidyklos, baigęs Yale University, buvęs partijos nacionalinio komiteto ir nacionalinės kontrolės komisijos nariu.

Louis Weinstock, 48 metų amžiaus, gimęs Vengrijoje, bet mažas atvežtas Amerikon, labai atsižymėjęs veikėjas tarpe organizuotų tapytojų. Dauge- li metų išbuvęs Amerikos Darbo Federacijos Painters District Council 9 sekretoriumi.

William Weinstone, 53 metų amžiaus, partijos narys nuo pat jos susiorganizavimo, keletą metų va-

Tai Aukščiausio Teismo pirmininkas Fred Vinson, kuris paskelbė daugumos teismo nuosprendį prieš 11 komunistų vadų. Tuo savo nuosprendžiu teismas paneigė Jungtinių Valstijų Konstituciją ir Teisių Bilių. Daugybė organizacijų tame nuosprendyje mato visų civilinėms laisvėms pavojų ir siūnia teismui reikalavimus, kad byla būtų iš naujo persvarstyta.

Tai Aukščiausio Teismo narys Hugo Black, kuris nesutiko su teismo daugumos nuosprendžiu. Jis pareiškė, kad tasai nuosprendis, užgirdamas Smith Akta, sukanveikia Teisių Bilių. Taip pat ir teisėjas Douglas griežtai pasisakė prieš daugumos nuomonę.

Aukščiausias Teismas prieš šimtą metų ir šiandien

Tai buvo lygiai prieš visą šimtą metų. Jungt. Valstijų Aukščiausias Teismas turėjo išspręsti labai svarbų klausimą, liečiantį negrų vergiją. Teismo pirmininku arba vyriausiu teisėju buvo pasižymėjęs žmonių priešas teisėjas Roger Taney.

Dalykas buvo tame, kad vienas vergas negras, vardu Dred Scott, buvo pabėgęs iš vergijos ir rytines valstijas. Jis buvo suimtas. Buvo dedamos pastangos jį sugrąžinti į vergiją. Kilo žmonėse milžiniški protestai. Dalykas atsidūrė teismoose. Pagaliau pasiekė Aukščiausią Teismą. Teismą turėjo išspręsti klausimą, ar negras yra žmogus, ar tik prekė, ar jis turi būti sugrąžintas savininkui, kaip atrastas arba iš vagies atimtas daiktas? Ką tuo klausimu sako Jungtinių Valstijų Konstitucija? Kaip Aukščiausias Teismas išaiškina tą Konstituciją?

Teismo daugumos nuomonė arba sprendimą parąšė pats pirmininkas Roger Taney. Jis patvarkė, kad Dred Scott yra tik daiktas, tik prekė, priklausanti savininkui, kaip ir plūgas, arba arklys, ir turi būti sugrąžintas savininkui.

Sis baisus nuosprendis tuojau pastatė į mirtiną pavojų tūkstančius kitų negrų, kurie buvo pabėgę iš pietinių valstijų vergijos ir rytines ir šiaurines valstijas. Jį sveikino vergų savininkai. Jų akys teisėjas Taney ir jo kolegos, Aukščiausio Teismo daugini, ma, pasidarė jų užtarėjai ir patronai. Bet Abraomas Lincolnas ir visa padorioji, pažangioji Amerikos visuomenė pasmerkė Aukščiausią Teismą ir jo nuosprendį ir prisiekė prieš jį visai kovoti.

Tų gerųjų, pažangiųjų amerikiečių tarpe buvo ir žymūs tų laikų negrų vadai ir veikėjas Frederick Douglass. Su pasibaisėjimu ir didžiausiu sarkazmu Douglass kalbėjo apie nuosprendį. Jis, tarp kitko,

dovavęs partijos mokyklai. Gimęs Lietuvoje, Vilniuje, mažas atvežtas Amerikon, 1918-1919 metais tarnavęs Jungtinių Valstijų laivų-

šaukė:

"Jungt. Valstijų Aukščiausias Teismas nėra vie-
nintelė jėga pasaulyje...
Teisėjas Taney gali pa-
daryti daugelį dalykų, bet jis
negali išsemti okeano, su-
naikinti tvirtą senąją žemę,
arba užgesinti sidabri-
nę laisvės žvaigždę mūsų
šiauriniame dangaus skliau-
te. Jis negali pakeisti pa-
matinių gamtos dėsnių—jis
negali blogą padaryti geru,
o gerą blogu."

Sis baisus Aukščiausio Teismo nuosprendis, kaip visį jau žinome, skaitoma viena pačių pamatinių (di-
džiojo Civilinio Karo prie-
žasčių. Amerika tapo pa-
dalinta į du logerius. Per
kraują ir kančias Amerikos
žmonės nušlavė teisėjo Ta-
ney ir jo kolegų "Dred
Scott nuosprendį."

Šiandien, po šimto metų,
kas žmoniškai beprisimen-
ta Aukščiausio Teismo dau-
gumą? O per amžius var-
dai garbingai skambės. A-
braomas Lincolno ir Frede-
ricko Douglass, kurie tą
nuosprendį atmetė ir kovo-
jo. Jie gynė Amerikos žmo-
nes nuo pavergėjų ir tyro-
nų. Jie gynė Amerikos at-
eičių. Todėl jie laimėjo, jie
turėjo laimėti.

Dabar vėl mes, Amerikos
žmonės, turime Aukščiau-
sio Teismo daugumos nuo-
sprendį, tolygų, bent jau la-
bai panašų nuosprendžiui
prieš šimtą metų. Tą nuo-
sprendį skaitė Teismo pi-
rmininkas Vinson. Tuo nuo-
sprendžiu žmonės tik už žo-
džio laisvės praktikavimą
siunčiami ilgiems metams į
kalėjimą. Kaip teisėjai
Douglas ir Black pareiškė,
Jungtinių Valstijų Kon-
stitucija sulaužoma ir panei-
giama.

Klausimas stovi: Kaip il-
gai ims, kol Amerikos žmo-
nės šitą nuosprendį atmes
ir panaikins? O kad jis
bus panaikintas ir atmes-
tas, tai neabejoja nė vienas
Amerikos liaudies draugas.

Tas nuosprendis neteisin-
gas ir pavojingas. Jis pa-
vojingas ne tik saulelei ko-
munistų, bet visiems ame-
rikiečiams. Lygiai jis taip
pavojingas visiems ame-
riečiams, kaip buvo pavo-
jingas Aukščiausio Teismo
daugumos nuosprendis
prieš šimtą metų.

Amerikonas

LITERATŪRA IR MENAS

P. Giedraitis

LIETUVOS LIAUDIES TALENTAI

Vilnius. — Pasibaigė Lietuvos darbo žmonių meninės saviveiklos pavasarinė apžiūra. Apžiūros metu Vilniuje pasirodė geriausi saviveiklos kolektyvai. Per kelias dienas valstybinės filharmonijos salėje vienas po kito savo meną demonstravo liaudies chorai ir šokių ansambliai, dramos teatro scenoje pasirodė saviveiklinių dramos ratelių dalyviai.

Apžiūroje tegalėjo pasirodyti tik nežymni meninės saviveiklos milžiniškos masės dalyvių dalis, o meninėje saviveikloje dalyvauja nepaprastai platus gyventojų sluoksnių. Vien Lietuvos profsąjungos turi daugiau kaip 1200 įvairiausių žanrų meninės saviveiklos ratelių. Dar daugiau saviveiklos ratelių yra kolūkiuose. Darbo žmonių dalyvavimas visose meno srityse Tarybų Lietuvoje tapo tikrai visaliaudiniu.

Apžiūra padėjo iškelti aiškiai didelį talentingų atlikėjų skaičių.

Su pasisekimu pasirodė Vilniaus medicinos darbuotojų klubo choras, atidaręs apžiūrą kompozitoriaus Jono Švedo nauja daina — „Stalinas pasakė: bus taika!“ Šioje dainoje, atliktoje su dideliu entuziazmu, išreikšti jausmai ir mintys visos lietuvių tautos, kuri, drauge su visomis socialistinio šalies tautomis, pasiaukojami kovoja už taiką visame pasaulyje išsaugojimą, sveikina vyriausybės taikingą politiką.

Taikos tema — pagrindinė tema, kuri raudona gija praeina per visą saviveiklos chorų ir dramos kolektyvų repertuarą. Dainas apie taiką dainuoja Vilniaus universiteto studentai ir Klaipėdos uostininkai, Kauno metalistai ir Šiaulių odininkai, audėjos ir geležinkelininkai — visa Lietuvos liaudis.

Dramos kolektyvai per apžiūrą parodė savo kūrybinius laimėjimus, kuriuos jie pasiekė pastatydami didelius daugiaakčius spektaklius, kaip: „Vestuvės su kračium“ — Djakonovo, „Kalvio Ignoto teisybė“ — Gudaičio-Guzevičiaus, „Obe-

lys žydės“ — Gustaičio ir Chlevickio, „Brandos atestatas“ — Geraskino, „Du draugai“ — Glebovo ir daugelis kitų. Šalia rusų ir lietuvių klasikų pjesių dramos kolektyvų repertuare yra ir geriausi Vakaru dramaturgijos kūriniai.

Didelio pasisekimo susilaukė per apžiūrą profesinių sąjungų Kauno klubo kanklininkų ansamblio pasirodymas. Kanklės — lietuvių tautos mėgiamas muzikos instrumentas. Kanklėmis pritarant Kauno darbininkai meniškai ir jaudinamai atliko lietuvių liaudies dainas ir tarybinių kompozitorių dainas.

Lietuvos žemė yra turtinga liaudies talentais. Ne vien dainininkais, muzikantais, šokėjais ir artistais, — šiandien yra garsūs fabrikų ir gamyklų, kolūkių kolektyvai. Iš darbininkų ir kolūkiečių tarpo išauga talentingi rašytojai, poetai. Nesenai respublikoje įvyko jaunųjų Lietuvos rašytojų pasitarimas. Į šį pasitarimą susirinko tie, kas dirba darba fabrike, gamykloje, kolūkyje su literatūrine veikla. O tokių kiekvieną mėnesį darosi vis daugiau ir daugiau. Liaudis, pažinusi kūrybinio darbo laimę, džiaugsmą, griebiasi plunksnos, siekdama giles gyvenimiškos teisybės persunktuose kūriniuose atvaizduoti džiaugsmingą Lietuvos darbo žmonių gyvenimą.

Šimtas septyniadešimt penki jauni poetai ir rašytojai dalyvavo respublikiniame pasitarime. Jiems yra atsiskleidę didžiuliai kūrybiniai galimūnai. Jų kūrinių spausdinamų aštuoniuose respublikiniuose žurnaluose, septyniuose respublikiniuose ir trijuose sritiniuose laikraščiuose, šimtuose rajoniniuose laikraščiuose. Lietuvių tarybinių autorių knygas gimtąja kalba išleidžia valstybinės grožinės literatūros leidyklos.

Tarybinė santvarka atvėrė platų kūrybos kelią milijonų žmonių kūrybai. Ji kas dieną, kas valandą kelia iš liaudies gelmių vis naujus talentus, auklėja juos, padeda liaudies talentams vystytis.

JAUNIEJI LIETUVOS RAŠYTOJAI

Šių metų gegužės mėnesio pradžioje Vilniuje įvyko jaunųjų rašytojų suvažiavimas, kuriame buvo svarstyti jaunų rašytojų uždaviniai.

Suvažiavime dalyvavo ir sakė kalbas ir tūli seni rašytojai: Jonas Šimkus, Teofilus Tilvytis, Juozas Baltušis.

Pasak vilniškės Tiesos, Šimkus sakė: „Nemaža naujų vertingų kūrinių sukūrė mūsų jaunieji rašytojai. Plačiai žinomi ir mėgiami skaitytojų J. Avyžiaus, M. Sluckio, A. Pakalnio kūriniai.“

Pranešėjas plačiau paliečia įvairių prozos žanrų savybes, nagrinėja prozininko kalbos, stiliaus reikšmę, konkrečias pavyzdžiais parodo, kokią didžiulę naudą jaunojo rašytojo literatūriniam augimui, brendimui turi bendradarbiavimas laikraštyje...

„Mūsų rašytojai, — pasakė pranešėjas, — turi geriau, išsamiau susipažinti su gyvenimu, su įvairiomis gyvenimo sritimis, su pačiais pažangiausiais mūsų žmonėmis, su jų darbu, nes tik tada bus galima literatūroje visa tai pavaizduoti pilnakraujiškai ir įdomiai.“

Pranešėjas nagrinėja J. Avyžiaus, A. Pakalnio ir kitų jaunų rašytojų kūrinius. Jis nurodo jų pasiekimus ir trūkumus, vaizduojant mūsų tarybinį gyvenimą, tarybinius žmones, kuriant jų charakterius...

„Baigdamas drg. Šimkus pareiškė: — Mums reikia aukšto idėjinio-mėninio lygio prozos kūrinių, kurie pavaizduotų mūsų darbininkiją, mūsų kolūkių, jų priešakinius žmones, pramonės pirmūnus, mūsų gausią inteligentiją, mūsų jaunų jaunimą su komjaunimu priešakyje.“

„Ar mes galime visa tai padaryti? Galime ir turime padaryti. Bet tam, kad

tai padarytume, mes turime daugiau ir geriau mokytis. Visų pirma reikia gerai įsisavinti visų mokslų mokslą — marksizmą-leninizmą. Be šio mokslo neįmanomas rašytojų nei idėjinis, nei meninis augimas. Reikia įsisavinti, ugdyti meistriskumą. Turime daugiau ir geriau pažinti puikią realybę, daugiau ir geriau dirbti. Mes turime gyventi mūsų liaudies, mūsų valstybės interesais, mūsų tarybinės literatūros greičio išugdymo interesais. Tuomet praturtinsime mūsų literatūrą naujais vertingais kūrinių, mobilizuojančiais mūsų liaudį kovai apginti taiką ir greičiau sukurti komunizmą.“

T. Tilvytis kalbėjo apie poetus ir poeziją, primindamas:

„Tvirtu žingsniu į tarybinę lietuvių poeziją savo pirmaisiais eilėraščių rinkiniais įžengė jaunieji poetai A. Jonynas, V. Grybas, J. Macevičius ir kiti. A. Jonynas drauge su J. Macevičiumi parašė vertingą poemą „Kolūkiečių laiškas draugui Stalinui.“ V. Grybas išleido jau antrąjį kovingos poezijos rinkinį „Priešai.“ Jaunieji rašytojai A. Jonynas, V. Grybas ir J. Macevičius, praturtinę tarybinę lietuvių poeziją vertingais aukšto idėjinio ir meninio lygio kūrinių, apdovanoti ordinais ir medaliais. Šie draugai yra priimti į LTSR Tarybinių rašytojų sąjungą.“

Iš visų jaunų poetų, atrodo, jog V. Grybas bus aukščiausiai iškiles kūryboje. Tačiau A. Jonynas, J. Macevičius taipgi toli pažengę poezijoje. Apie kitus Tilvytis šitaip sakė:

„T. Rostovaitės eilėraščiuose daug yra neišgyventų, formalistinių, iškreipiančių mintį posakių, kurie rodo, kad autorė yra toli nuo vaizduojamo gyvenimo.“

Kultūrinės žinios iš Lietuvos

STRAIPSNAI ENCIKLOPEDIJAI

Vilnius. — Lietuvių literatūros institutas bendradarbiauja su Didžiosios Tarybinės Enciklopedijos redakcija. Instituto darbuotojų kolektyvas, Enciklopedijos redakcijos pasiūlymu, ruošia medžiagą apie eiles lietuvių rašytojų gyvenimą ir kūrybą. Artimiausiuose Didžiosios Tarybinės Enciklopedijos tomuose, pradedančiuose raidėmis B—K, bus išspausdinti straipsniai apie A. Baranauską, J. Biliūną, A. Vienuolį-Zukauską, K. Binkį, A. Venclovą, L. Girą, J. Baltušį, A. Guzevičių ir kitus.

Prof. K. Korsakas ruošia apžvalginį straipsnį „Lietuvių literatūros raidos istorinė apžvalga“, kuris bus įdėtas dideliame skyriuje, skirtame Tarybų Lietuvai.

KONKURSAS SALOMEJOS NĖRIES ANTKAPIUI SUKURTI

Vilnius. — Meno reikalų valdyba paskelbė uždara konkursą Salomėjos Nėries antkapio projektui sukurti. Antkapis turi atitikti įžmiesios lietuvių poetės kūrybos dvasią, atliktas realistiškai.

Dalyvauti konkurse pakviesti J. Mikėnas, P. Aleksandravičius, skulptoriai P. Vaivada, B. Pundzius, B. Bučas, J. Kėdainis, N. Petrulis ir kiti.

Antkapi numatyta pastatyti sodelyje šalia Istorijos - revoliucinio muziejaus Kaune.

TRADICINĖ DAINŲ ŠVENTĖ KAUNE

Kaunas. — Kūno kultūros instituto sporto halėje įvyko tradicinė Kauno miesto Dainų šventė.

Dainų šventę atidarė LKP(b) Kauno miesto komiteto sekretorius drg. Narkevičiūtė.

3,000 choristų, diriguojami V. Martonio, sugiedojo TSRS ir Lietuvos TSR himnus.

Galintai ir plačiai nuskambėjo tarybinio kompozitoriaus Aleksandrovo „Kantata apie Staliną.“ 1,300 jaunų dainininkų nuotaikingai sudainavo „Saulutė tekejo“, Švedo „Pionierių dainą“, Kuprevičiaus „Skambek, pavasarėli“ ir eilę kitų dainų.

Diriguojant J. Dambrauskui, A. Kairiui ir A. Cečiui, mišrus choras atliko Švedo „Kolektyvo mostai“, „Talkininkų maršas“, Tulikovo „Už taiką“, Dambrausko „Armija mūsų“ ir kitas dainas. Eilė dainų išreiškia tarybinių žmonių kilnų tikslą — kovą už taiką. Dainų šventėje choro repertuaras baigiasi plačiai visame pasaulyje žinomu ir dainuojamu tarybinio kompozitoriaus Novikovo „Demokratinio jaunimo maršu.“

Tautinius šokius atliko puikūs „Inkarai“, „Kauno audinių“, Lietuvos Žemės ūkio akademijos, Veterinarijos akademijos, Politechnikos ir Medieinos institutų bei Kauno vidurinių mokyklų liaudies šokių kolektyvai.

Ypatinę susidomėjimą sukėlė estų liaudies šokis „Kalamies.“ Gyvai ir nuotaikingai buvo atlikti lietuvių liaudies šokiai „Kalvelis“, „Žilvitis“, „Malūnėlis“ ir kt.

„Tarybų valdžia padėjo T. Rostovaitėi baigti aukštąjį mokslą. Ji, kaip ir tūkstančiai tarybinių specialistų, buvo paskirta mokytoja. Tačiau ji šios garbingos pilietinės pareigos nesuprato ir nuo savo profesijos atsisakė. T. Rostovaitė turėtų žinoti, kad geriausios literatūros kūrinius sukuria tie žmonės, kurie yra aktyvūs gyvenimo dalyviai, nesibaido jokių sunkumų ir padeda tarybinei liaudžiai kurti šviesų rytojų.“

„Per silpnai auga jaunieji poetai P. Keidošius ir E. Selelonis. Jų kūriniuose dažnai nėra konkrečių tarybinio gyvenimo vaizdo, kartais nepakankamas meninis jų lygis.“

„Jaunieji poetai J. Andriuskevičius, A. Stankevičius, J. Vaičiūlonis, V. Bložė, V. Rudokas, A. Martinaitis, T. Kryževičiūtė, J. Žibas ir daug kitų yra sukūrę daug gairių kovingų eilėraščių, tačiau daugelio jų kūryboje dar yra rimtų klaidų, jiems dar reikia daug dirbti.“

J. Baltušis kalbėjo apie jaunuosius dramaturgus ir jų uždavinius. Dramaturgijoje esą nemaža trūkumų ir rašytojas ragino jaunuosius tame žanre daugiau dirbti ir geriau dirbti.

Apsiejimas prie stalo

Komiška daina.

(Iš anglų kalbos.)

Ei, tėvai, ar geriau neišmanai?
Ei, tėvai, ką gi tu darai?
Štai kaip tu sriubą sriubeni:
Tą avių raugą!...

Ei, močia, ar geriau neišmanai?
Ei, močia, ką gi tu darai?
Štai kaip tu blynelius kramtai:
Tą pabirų raugą!...

Ei, dėde, ar geriau neišmanai?
Ei, dėde, ką gi tu darai?
Štai kaip tu pasaką seki:
Tą pabėlyų raugą!...

Ei, teta, ar geriau neišmanai?
Ei, teta, ką gi tu darai?
Štai kaip tu uostai šustinius:
Tą pagrandų raugą!...

Jonas Kaškaitis.

Tamsūnėlio baile

Jumoras.

(Iš anglų kalbos „Dramblo žinginė.“)

Pasakyk, brolaus,
Kaip tada mum bus,
Kai važiuot reikės
I tamsiu kapus?
Tos vežėčios—oi—
Pamažu dardės,
Ir pargrįžt atgal
Nebebus garbės...

Da yr viena upė,
Da viena upė prieš mus!
Viena upė prieš mus!...

Mus užkas giliai,
Oi, labai giliai,
Nepasprukt iš ten:
Užgriauti keliai...
Sau vilkėk juodai,
Be kepurės, be,
Ir sau pūk, dūlėk
Tam juodam grabė...

Da yr viena, ir t.t.
Ai, kaip čia šurpu,
Nors tu pasismauk,—
Va tiktai žiūrėk,
Kaip tav' velnias trauks...
Štai ir pragaras:
Tu dairais, stebies,
Kas gi privertė
Čia taip daug anglies...

Da yr viena upė, ir t.t...
Jonas Kaškaitis.
Tu gali dabar,
Kam blogai darei,—
Kai artėja vis
Karštesnį garai...
Nei vėjelio nēr,
Nei pavėsio čia:
Jau visai arti
Peklos apačia...
Dar yr viena upė, ir t.t...

Naktužė žiūri

Pagal J. Polonskį.

Naktužė žiūri tūkstančių akučių,
Na, o diena — tiktai viena akim;
Bet... kaip tik saulės nēr,—tamsa tuoj
pučia—
Apdengia žemę, kaip juoda naktim...

Mūs' protas žiūri tūkstančių akučių,
O meilė žiūri tik viena akim;
Bet... kaip tik meilės nēr,—tuoj dvelkia
žūčia—
Nebėra džiaugsmo diena ar naktim.

Jonas Kaškaitis.

SKAITYK ir MOKYKIS

Karvelio plaučiai mažai ir prispausti prie šonkaulių. Bronchos, įėjusios į plaučius, šakojasi į daugybę šakų ir baigiasi aklaiss plonyčiais plaučių vamzdeliais. Tie vamzdeliai išraižyti plonomis kraujagyslėmis (kapiliarais). Čia kraujas susisiečia su oru, gauna deguonies ir atiduoda anglies dvideginį bei vandens garus.

Tačiau ne visos bronchos baigiasi aklaiss vamzdeliais; daugelis jų įsima į plaučius ir išsiplečia į didelius orinius maišelius, kurie užpildo visus tuščius tarpus ir prasiskverbia net į kaulus.

Tie oriniai maišeliai padeda karveliui kvėpuoti. Karvelio kvėpavimas, destis kokia jo padėtis, būna įvairus. Kol karvelis tupi vietoje, jam kvėpuojant juda krūtinkaulis, kuris čia pakyla, čia vėl nusileidžia. Todėl ir oras čia įeina į plaučius, čia vėl išeina. Prisiimkime, kad tas krūtinės kilnojimasis yra galimas dėl šonkaulių dalių paslankumo. Karveliui skrendant, kvėpavimo būdas kinta. Krūtinkaulis tada nejudą. Keliant karveliui sparnus aukštyn, oriniai maišeliai išsiplečia ir įtraukia oro, kuris iš pradžių eina į trachėją, paskui į plaučius ir pagaliau į maišelius. Kai karvelis leidžia sparnus žemyn, maišeliai susipaudžia, ir oras iš jų išeina į plaučius, o paskui lauk. Vadinas, oras du kartus pereina per plaučius. Taigi, dėl tokio sandaro labiau ir geriau yra išnaudojamas deguonis ir, be to, be didesnių krūtinės ląstos pastangų.

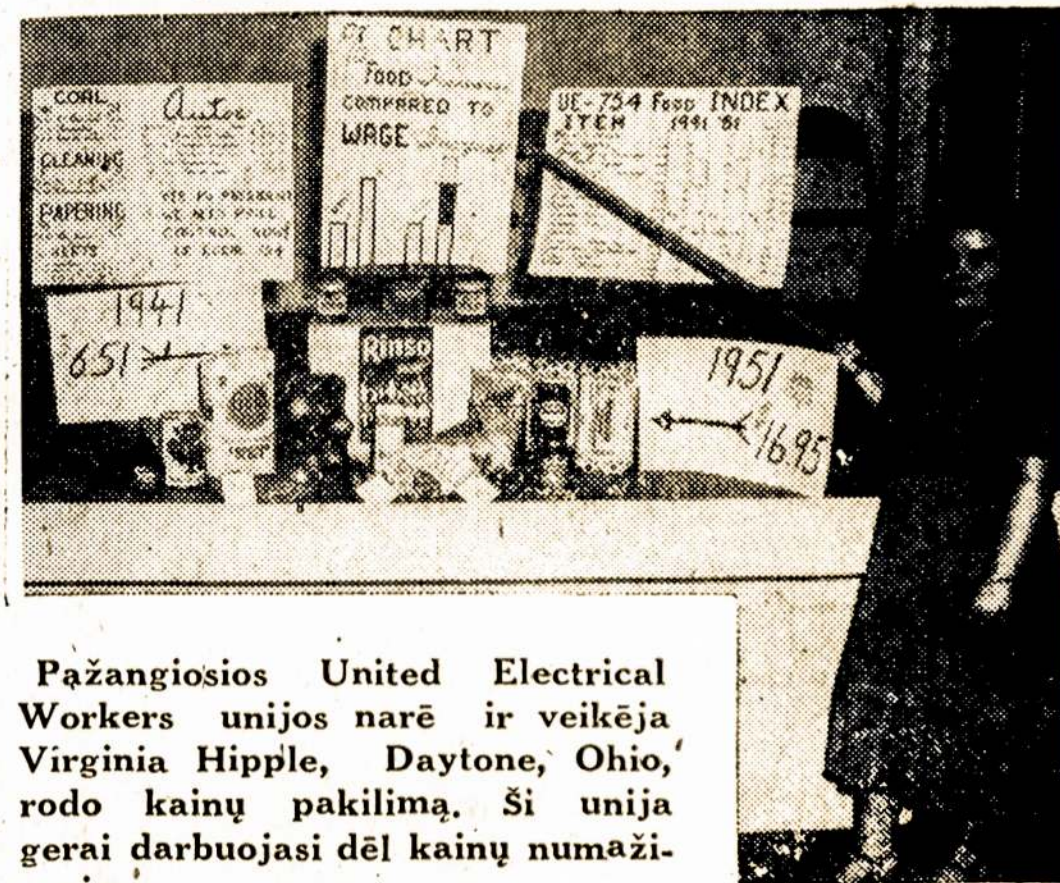
Šalinamoji karvelio sistema. Šalinamąją karvelio sistemą sudaro du inkstai. Kiekvienas inkstas turi po vieną šlapimo lataką, kurie įteka į kloaką. Šlapimo pūslės karvelis neturi. Tai turi irgi tam tikrą pritaikomąją reikšmę, nes pūslėje susirinkęs šlapimas padidintų paukščio svorį.

Nervų sistema. Karvelio nervų sistema pasižymi stiprių galvos smegenų išsivystymu. Ypač dideli yra galvos smegenų pusrutuliai ir smegenėlės. Šios dalys karveliui išauga ir priekį ir į užpakalį ir beveik uždengia visas kitas smegenis.

Iš jutimo organų ypač gerai išvystytos akys. Jos turi viršutinį ir apatinį vokus ir, be to, dar „trečią“ mirksimajį voką. Šis mirksimasis vokas užslenka ant akies tą akimirka, kai akis užmerkama.

Karvelio ausis neturi išorinės kriauklės, bet turi išorinę klausomąją skylę, kuri baigiasi būgneliu.

Karvelio lytos organas yra plėvelė, kuria aptrauktas snapas. Skonio jautimas menkai teišlavėjęs.

Pažangiosios United Electrical Workers unijos narė ir veikėja Virginia Hipple, Dayton, Ohio, rodo kainų pakilimą. Ši unija gerai darbuojasi dėl kainų numažinimo.

MONTREAL, CANADA

Kainos kyla

Vasarai atėjus paprastai žmonės ruošiasi poilsiui, atostogoms, išvažiavimui į laukus. Tačiau ši vasara, kaip atrodo, montrealiečiams bus ne tiek linksmybių, kiek būdų vasara. Pragyvenimo reikmenys — maistas ypatingai — yra taip pabrangę, kad žmogui nors ir su vidutiniška alga, jei vienas šeimos dirba, sunku išsiversti. O kainos dar kyla.

Montrealo kepečių sąjungos prezidentas Mr. Edward C. Redfearn pranešė, kad tuoju duona pakils, nors ir dabar jau mokama, pav., už "brouns" duonos gabalą 18 c. Tiesa, jis nesakė, kiek kaina bus pakelta, bet bus pakelta.

Prie to prisideda, kad su liepos pirmą dieną bus uždegtas ant algų 20 procentų "income tax". Taipgi ta pačia diena, bus pakelti federaliai par davimo takasai nuo 8—10 proc. Vyriausias, tačiau, galvosūkis visiems, tai nežmoniškas kainų pakilimas ant mėsos. Bėgyje paskutinių dviejų savaitių mėsa pakilo nuo 10 iki 16 c. už svarą. Daleiskime, steik'o svaras, jei pirmiau kainavo 99 c., tai dabar jau reikia mokėti iki \$1.15 už svarą. Spėjama, kad daugiau kainos kils.

Be sąmonės svečiuose — kur?

Šiltą birželio 5 d. popietį, čekoslovakų tautybės vyrukas, Andrew Greene, 33 metų amžiaus, ties Victoria Square norėjo pereiti skersai St. James gatvę. Žengdamas skersai gatvę, jis pamatė atvažiuojantį automobilį. Bet po to kas su juo atsitiko, dar ir dabar niekas (nei jis pats) nežino.

Po kelių valandų atsibudęs, apsižiūrėjęs, kad guli svetimoje lovoje gražiai ištaisyta kambaryje. Jam besidairant įėjo moteris. Jinai liepė jam "nesirūpinti". Už kiek laiko, apie 9 val. vakaro, jis silpnas gulėdamas lovoje, bet kiek jau atgavęs sąmonę, paprašė tos moteriškos, kad patefotografuotų jį žmonai. Jis užsuko telefoną ir padavė jam pačiam pakalbėti su žmona. Nors ir silpnas, ėmė telefoną, manydamas, kad jis matys koks čia telefono nr. ir tuoj galės nustatyti kokioje miesto dalyje jis randasis. Dėja, viduryje ratelio numerio nebuvo. Jis ir vėl atsigulė lovoje su dideliu galvos skaudėjimu. Vėliau jinai vėl įėjo į kambarį ir pasakė jam, kad jis dabar bus nuvežtas namo.

Taip ir buvo. Paėmė jį, išvedė laukan ir įsodino į automobilį, laukusį prie durų. Pavėžėjus linkui namų — Park Extension, vairuotojas sustojo ir liepė išlipti. Prašomas, kad pavėžėtų iki namų, už ką žmogus žada užmokėti, vairuotojas mašinai atsispašė, kad negalys to padaryti. Susilpęs Greene susistabdė taxį ir apie 10 val. vakaro

parvažiavo namo. Šeima tuoju pranešė policijai, o ji nu-gabeno į Jewish General ligoninę.

Po vienuolikos dienų tyrimo iš ligoninės tapo paliuosuotas, vienok misteriška problema dar ir dabar neišsita. Gydytojai ligoninėje nerado kūne sužalojimų. Todėl manoma, kad jis veikliausia apalpo, eidamas skersai gatvės (negu kad iš pradžių manytą, kad jį parmušė automobilas), o nežinomi žmonės paėmė ir parsivežė į namus, kol jis atgavo sąmonę.

Tačiau, nežinint, kaip ten nebūtų, kodėl tie žmonės ne-
raportavo policijai ar ligoni-
nei, ir dabar dar nėra žinoma. Policija ieško tų žmonių.

Automobilių vagystė visuomet

Policijos departamentas praneša, kad automobilių vagys sezono nežino. Jie juos vagia žiemą ir vasarą. Nors statistiniai duomenys rodo, kad daugiau automobilių pavagiama rudenį ir žiemą.

Raportas rodo, kad per pirmuosius šių metų keturis mėnesius (sausį, vasarį, kovą ir balandį) buvo pavogta 736 automobiliai. Vienok visi ir atrasti.

Dviejų metų statistika rodo, kad 94 procentai automobilių buvo pavogta tik pasivažinėjimai ir paskui palikta. Penki procentai pavogta tam, kad išplešti iš automobilių vertingus įtaisymus, ar paliktus daiktus. O tik vienas procentas organizuotų lakūdrų pavogta.

Serga

Šiuos žodžius rašant Jurgis Skripka išveštas į General ligoninę tyrimui ir manoma, kad jam reikės aplankyti net dvi operacijas, abi sunkias, — viena ant kaklo, kita pilvelyje.

New Britain, Conn.

VISOKIOS NAUJIENOS

Susižeidę Joseph Kalvaitis, iš Higganum, Conn. Piūklų sužalojo du pirštu. Iš sykio buvo manyta, kad jis ju nebegalės vartoti. Bet daktaras gerai sutaisė ir mano, kad jis juos vėl galės vartoti.

LLD 32 kuopa linki d. Kalvaičiui greitai pasveikti.

Jau antras mėnuo streikuoją Pond Lilly Co. audėklų apdirbimo darbininkai. Pasirodo, kad darbininkuose trūksta vienybės. Tai bloga. Tai sunku kovoti už geresnes sąlygas. Žinoma, kompanija to tik ir nori, kad sulaužyti streiką.

LLD 32 kuopa birželio 10 dieną turėjo mažą vakarie-

nę. Vakariene pavyko labai gerai. Pasirodo, kad ir pelno paliks. Tas tik parodo, jog tik reikia dirbti, o naudos bus. To vakaro gaudinės vertos padėkos.

LLD 32 kuopos susirinkimas įvyko birž. 19 d. Narių atsilankė mažai. Perbėgus kuopos reikalus, prieita prie išvados, kad reikia prisidėti prie reikalavimo baigti Korėjoje karą. Bus prisidėta su keliais doleriais, o gal ir su delegatu.

Atsilankę į miesto sodą, susitinkti daug žmonių visokių pažįturų. Pas žmones šiandien pirmutinis klausimas yra, kada karas baigsis? Matyt, kad nė vienas nenori karo, bet viešai nenori arba bijo pasakyti, bi-
jo, kad kas neprimestų koki-
nio nebūto vardo, "raudo-
no" ar kitokio.

Atėjus vasarai, žmonės rengiasi išvažiuoti ten, kur galima susitikti daug pažįstamų. Aš manau, kad niekur kitur negalima tiek daug žmonių susitikti ir taip gerai pasitenkinti, kaip mūsų didžiuosiuose piknikuose. Štai liepos 1 dieną bus piknikas Maynard, Mass., o liepos 15 d. Hartford, Conn.

Atydai New Haveno draugų: Busas į spaudos pikniką į abi pusi kainuos tikrai \$1.50 ypatai. Todėl visi galės nuvažiuoti. Nepraleiskite progos susitikti sąvų draugų. J. S. K.

Miami, Fla.

Biskutis žinučių iš Miami

Praeitą žiemą, galima sa-
kyti, labai mažai teko susitik-
ti su gėrais draugais ir prie-
teliais iš žieminių valstybių.
Yra kelios šeimos, kurios
praeidžia šaltus žiemos mė-
nesius Miami, o vasarą grįžta
su pauksčiais į žiemius.

Draugai Koch'ai, iš Detroit, Mich., taipgi drg. Krupps, irgi iš Detroito, jau aplėdo Miami apie vidurį gegužės, ir sugrįš spalio mėnesį. Mės jų pasigesime, nes tai draugiški malonūs žmonės.

Draugai Valicijoniai irgi iš-
važiavo ant visos vasaros.
Lauksime visų laimingai su-
grįžtant.

Koch'ai ir Krupps yra biz-
nio žmonės, gražiai ekono-
miškai prasišiekę, tai net nau-
jienų koresp. gavo dieglį į pil-
vą iš piktumo, kad minėti as-
menys nešoka pagal fasistų
muziką. Gerokas laikas atgal
tilpo iš Miami Naujienose ko-
respondencija, kurioje apšau-
kė John Koch'ą ir Jos. Krupp
raudonais. Tik todėl, kad tie
geros valios lietuviai turi sa-
vo gerą nusistatymą, ir nesibi-
čiuliuoja su sugedusio proto
gaivalais. Nei Koch, nei
Krupp nebijo tokių ablavukų,
kaip Naujienų koresponden-
tas ir kiti politiniai sugedė.

Turėjome keletą svečių ant
vasarinių vakacijų. Jau bus
apie du mėnesiai, kaip turi-
me porą malonių viešnių iš
Brooklyn, N. Y. Tai Boviniene
su gražia dukrele Frances.
Tai yra plačiai žinomo veikė-
jo Vinco Bovino žmona ir
dukrėlė.

Gegužės mėnesį turėjome
labai malonių, laukiamų sve-
čių iš Pittsburgh, Pa. Tai bu-
vo K. Levanavičius su žmona
ir 3 dukrelės. Levanavičius
Pittsburgho apylinkėje yra
plačiai žinomas, kaip pažan-
giųjų srovės darbuotojas. Drg.
Levanavičius (Levine) jau
nebe jaunas žmogus, rodo,
jau pabaigė 80 metų amžiaus,
bet dar ir dabar eina LDS
kuopos sekretoriaus pareigas.
Abudu Levanavičiai vieno am-
žiaus, protiniai abudu labai
gerai, tvirtai stovi. Fiziniai
tai nelabai tvirti. Levanavičiai
yra Laisvės skaitytojai nuo

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Prasidėjo Miško Medžiagos Plukdymas

VILNIUS, bal. 15 d. — Šio-
mis dienomis eilėje Tarybų
Lietuvos upių: Nemune, Du-
bysoje, Mituvoje ir kitose pa-
sirodė pirmieji sieliai. Nemu-
nu pirmąjį 700 kubinių metrų
plaustą į Kauną atplukdė mo-
torinis kateris. Iš viso per pas-
tarąsias dienas atplukdyta
5,000 kubinių metrų miško
medžiagos.

Plukdymo darbams pagrei-
tinti ir palengvinti naudoja-
mi iš broliškųjų respublikų
gauti galingi mechanizmai,
atlikti įvairūs plukdymo dar-
bai patobulinimai. Daugelyje
vielių miško medžiagą ištrau-
kia iš vandens ir pakrauna į
vagonus elektriniai keltuvai.
Per pamainą tokia mašina iš-
traukia iš vandens ir pakrau-
na iki 100 kubinių metrų miš-
ko medžiagos, pakeisdama 34
darbininkus.

6—7 kartus pagreitina dar-
bą sielių rishmo staklės, ku-
rios per pamainą suriša 40 ku-
binių metrų miško medžiagos.
Sios staklės šiais metais bus
visuose plukdymo ruožuose.
Naujovė įvesta plukdant
sielius ežerais. Juos trauks
motoriniai kateriai su tam
tikslui įrengtais prietaisais.

Šiaip nieko naujo bei ypa-
tingo neįvyko. Visur tos pa-
čios nemalios žinios, viskas
daroma dėl apsunkinimo eko-
nominių gyvenimo sąlygų,
sunkėja ir politinė situacija.
Visur. Rodos, pasaulyje vie-
tos yra daug ir pilna visokių
gerbių, tik reikėtų gyventi ir
džiaugtis. Nes žmogaus gyve-
nimas palyginamai labai trumpas.

Už šias visas sunkenybes,
kurios dabar dedasi mūsų ci-
vilizuotame pasaulyje, kal-
tė tenka sugedusio proto
gaivalų įsigalėjimui. Kas
galėjo tikėti, kad žmonės,
kurie vadovauja ir užima
valdžioje svarbias vietas, pa-
virs į laukinius žvėris. Kad
ne vienu dalyku, tai kitu
bauginami žmonės. Ir kas dau-
giausia turi nukępti, tai dar-
bo žmonės, kurie ir visą civi-
lizaciją padarė galima.

Peteliškė

Laisvės Piknikas

Laisvės piknikas Brooklyne šiemet bus šeštadienį.

Bus patogiau atvykti iš tolimesnių kolonijų.

Liepos 7 July

Brooklyno Aido Choras, vadovaujamas Mildred Stensler

Taipgi žinokime, jog šiemet Laisvės piknikas bus naujoje vietoje—

DEXTER PARK

JAMAICA AVE. IR ELDERTS LANE, WOODHAVEN, N. Y.

Privatizuojama BMT Broadway Line, Jamaica traukiniu. Išlipimas Elderts Lane stotyje.

Parkas prie pat stoties.

Puikią lietuvių liaudies dainų programą duos vietinis Aido Choras ir Newarko Sietyno Choras.

Abiem choram vadovauja Mildred Stensler

ANTANO PAVIDŽIO ORKESTRA ŠOKIAM

Piknikas prasidės 1 val. dieną. Programa --- 6 val. vak.

Išigykite
JONO KASKAIČIO
eilų rinkinį

PROŠVAISTĖS

Knyga, kurioje telpa
arti 150 Jono Kaškaicio
gražiausių eilėraščių

Kiekvienas kultūringas žmogus privalo įsigyti "Pro-
švaistes," jas perskaityti ir laikyti savo knygynėlyje.

"Prošvaistėse" taipgi telpa įdomi Jono Kaškaicio (Dr.
Kaškaiciaus) biografija, jo mokslas ir kūryba.

Knyga iš virš 300 puslapių, kaina \$1.50.
Tuoju išigykite ir pasinaudokite tuom gražiu veikalu.

LAISVĖ

110-12 ATLANTIC AVENUE,
RICHMOND HILL 19, N. Y.

DIČIUS

(Poeiza)

(Taša)

Savyje pajutęs jėga,
Puolė moterų glėbiuos...
Greit šias paslaptis prabėgo—
Aš ir šiandien dar stebiuos.
Kas palauš Vladuko valią?
Ūsai po truputį želia,
Kraujas teka pamažu—
O, kaip miela ir gražu!
Kam man aiškint meilės prasmę
Mūs žydėjimo laikui;
Gaila skęstančių vaikų,
Bet mes jų nebesuprasme.
Meilė— žiedas prigimties,
Bet ji slepia daug rimties.

Matome, kantrus draugužį,
Vyksta pasaka gražiai.
Glamonėt kasnakt meilužę
Mokslo reikia juk mažai.
Dičius puikiai tai nujaucia,
Jo širdy vėjelis siaučia:
Gal šį blaskymąsi mest,
Gal gi imt ir apsisvest?
Bet šios mintys, lyg tas rūkas,
Išsisklaido paryčiais
Ir sparneliais tais pačiais
Applink naują auką sukus.
Jei sieloj juoda dėmė—
Žmogų valdo nuodėmė.

Kartais bloga pasidaro,
Pradedta smarkiau rūkyt,
Kambarėly užsidaro,
Bando paskaitas lankyti.
Bet Vladelis išsiblaškęs,
Veidas gelsta, tartum vaškas,
Prie kortų, ponių, alaus;
Paskaitoj kur prisiglaus,
Susigauna kokią mintį,
Bando esmę jos suprast,
Bet galų negal suvest,
Pats savęs negal apginti.
"Kam man savo stilių griaut?—
Neisiu aš profesoriaut!..."

Leidžia akimis kolegas,
Tie gi klausos išminties,
Bet jį maudžia lengvas miegas
Po romantiškos nakties.
Slėnka atbulas į lauką,
Mintys po žvaizdynus plaukų,
Bando pats save tardyt,
Bet ramybės nematyt.
Susitikęs draugą Vyta
Tarė taip maždaug įsiai:
"Nusibaigęs tu visai...
Kaipgi tavo Margarita?...
Bures kreipsime kitur?
Gaudeamus igitur!"

ADELĖ

Dar pasuksim žemės ašį
Ir keliausim su Vladu.
Kas gegužės neprašė,

Nekvėpino jo žiedų?
Iš sausos, plikos šakutės
Sprogsta kvepiančios akutės
Ir šiltais vakarais
Tyliai virsta pumpurais.
Leidžia pumpuras lapelį,
Lapas puošiasi žiedais;
Žiedas virsta vėl grūdais,
Krinta kur netol upelio,
Grūdai skverbiasi giliau,
Sprogsta vėl ir taip toliau.

Kas širdies plakimą girdi,
Paslaptis gamtos supras.
Kas medinę turi širdį,
Dičiaus sielos nesupras.
Kas, lakstingalom pragydyt,
Pasitinka jas išdidus,
Tokie žmonės— atbulai—
Smulkūs žemės vabalai.
Mielas Lietuvos gegužė,
Būk pasveikintas Kaune!
Esame abu jauni,
Bet sparnai jau mūs palūžę.
Ieškom vietos—kur nutūpt
Ir turtelio prisilupt.

Tokios mintys grožį dardo,
Šiandien būsime geri.
Užsikelk į Kalno Parką
Vasaros pavakary!
Atsigrįžk į Kauno rūmus,
Skęstančius melsvuose dūmuos!
Šiam betono slėnyje
Krapštos Kauno ponija.
Skraido žmonės, kaip muselės,
Miesto gatvių kaspinais;
Žiba, žvanga pentiniais,
Kaip ant cėsoriaus veselios.
Apie meilę dainavau—
Vėl kažkur nuvažiauvau.

O tenai, į antrą pusę—
Šimtamečiai ažuolai.
Jeigu dviese ten pakliūsi
Tylų vakarą vėlai,
Prisigersi pievų oro—
Prarasi švenčiausią dorą.
Bet ne, ne! Kai pamanai—
Šventas grįžti iš tenai!
Dar toliau—ten slėnis juodas,
Ten gegužės vakare
Tik su sąžine švaria
Galim sielai rast paguodos.
Iš gamtos melsvai žalias
Grįžkim parkan atgalios.

Saulė leidžias, rausta Kaunas,
Dičius slankioja takais.
Įdomus peizažas gaunas
Šiais prozaškais laikais.
Spokso į bažnyčios bokštą,
Pasikelt virš Kauno trokšta;
Mintys sujauktos visai,
Skęsta nežinioj įsiai:
"Pripratau prie miesto grožio
Ir grožybių nematau.
Nuo šviesos aš apakau,
Apsvaigau nuo kvapo rožių.
Kam man Vilniaus, jei Kaune
Apgyvendintot mane?"

(Daugiau bus)

Toronto, Canada

Mirė M. Tamošiūnas

Birželio 8 d., Sunnybrook ligoninėje, mirė Mathews Thomas (Tamošiūnas), sulaukęs 25 metų amžiaus, gerai žinomų torontiečių Stasio ir Bronės Tamošiūnų sūnus.

Mirtis, pakirtusi šio jauno vyro gyvybę, atnešė didelį širdies skausmą šeimai ir bendrai visiems pažįstamiems.

Jo liga ir mirtis iškelia liūdną gyvenimo istoriją.

Jaunas Mathews pašaukiamas kariuomenėn, praėjusio karo metu; buvo paimtas ir paskui paleistas, kaip sveikas vyras. Tačiau, tikrėybėje, jis sirgo plaučių džiūvos liga. Ligai įsigalėjus, liko išaiškinti, kad ant X-ray nuotraukų buvo džiūvos dėmės, bet per gydytojų neapdairumą paleistas kaip sveikas. Tą išaiškinti, valdiški organai jo gydymą paėmė į savo rankas. Ir, tiesą pasakius, dėjo geriausias pastangas jį išgydyti. Bet jau buvo per vėlu. Išgydytas ligoninėje 2 metus ir 8 mėnesius, pergyvenęs keletą operacijų, mirė pačiame savo amžiaus gražume.

Didžiame nuliūdime liko tė-

vai, dvi seserys, brolis, giminės ir draugai bei pažįstami. Palaidotas pirmadienį, Mount Hope kapinėse.

Te būna jam lengva šios šalies žemelė, o likusiems jo artimiesiems užuojauta.

Z. Janauskas

Staiga mirė J. Pauza

Brantforde, kur jis gyveno, staiga mirė Juozas Pauza, sulaukęs 46 metų amžiaus. Jis krito nuo tos visus bauginančios širdies ligos.

Juozas Pauza atvyko Kana- don virš 20 metų atgal. Atvyko jaunas, pilnas energijos vaikiną. Apsigyvenęs Toront- te, jis ėmėsi aktyvaus veikimo lietuvių visuomenės darbe. Pasirodžius lietuvių laikraš- čiui, jis bandė rašinėti ne tik korespondencijas, bet ir dai- liosios literatūros dalykėlius. Čia jis susipažino ir susidrau- gavo su Marijona Pajuodaite ir sukūrė šeimyną. Po praėjusio karo, susidėjęs su švo- geriais Pajuodžiais, pirkto hote- lį. Bet atrodė, kad tas darbas buvo varginantis jį, tad kurį laiką atgal jis atsiskyrė nuo švo- gerių ir plauavo kitos rū- šies biznį.

Jis buvo atvežtas į Torontą ir palaidotas ant Kingsway

kapinių. Į laidotuves susrin- ko gražus būrys torontiečių, buvusių jo ir jo žmonos drau- gų. K. Kilikevičius, L. B. ad- ministratorius, pasakė jaudi- nančią paskutinio atsisveikini- mo kalbą.

Dideliame nuliūdime paliko žmona, dukrelė ir daug gim- nių ir draugų. J. Y.

Worcester, Mass.

Čia visi Worcesterio ir apy- linkės lietuviai yra prašomi nepamišti šiuos svarbius įvy- kius. Liepos 1-ą išeis busas nuo 29 Endicott St. 12 val. dieną į Laisvės pikniką May- nard, Mass. Užsiregistruokite iš anksto, pas J. Skliutą, arba pas svetainės gospadorius drg. Navikus.

Kadangi šį metą yra atžy- mėjimas 40 metų Laisvės gy- vavimo, tai ta proga bus išda- linta prie įžangos tikieto pik- nike \$300. Taipgi visi žinokit, kad bus graži liaudies dainų ir muzikos programa: A. Ste- vens Orkestras gros lietuviš- kus ir amerikoniškus muzikos dalykus. Tai bus patiekalai se- nimui ir jaunimui. Hartford'o Laisvės Choras, vadovybėje Wilmos Hollis, ir Norwood'o

vyrų ansamblis, vadovaujant S. Paurai, duos gausybės gra- žių liaudies dainų. O jau pavalgyti ir atsigerti, žinote, mūsų rengėjai yra specialistai, kad alkanų ir ištroškusių Lais- vės piknike nebūtų. O, Lais- vės redaktorius A. Bimba, nuo Laisvės, pasakys kalbą. Tai tokis bus mūsų didžinlis suvažiavimas a t ž y m ė j i m u i Laisvės 40 metų jubiliejui.

Dabar visi LLD nariai ir rėmėjai, kaip Worcesterio, taip plačios mūsų apylinkės lietuviai, yra prašomi nepa- miršti, kad birželio (June) 24 d. Olympia Parke įvyksta piknikas LLD 11-tos ir 155 kuopų. Rengėjai ruošiasi jus pasitikti gardžiausių valgių ir gerimų užkandžiais. O jau pats parkas, tai tikrai gražio- ji gamtos vieta, ant kalnelio prie tykiojo ežerėlio. Lauksim jūsų visų, kad su mumis pra- leistumėt gražų laiką. J. M. L.

Washington. — Generalis Jungt. Valstijų prokuroras Howard McGrath sakė, kad jis padarė dar tik pirmą pradžią medžioklę prieš vadovaujančius k o m u n i s- tus.

MASSACHUSETTS LIETUVIŲ ATYDAI!

LAISVĖS PIKNIKAS

Atžymėjimui 40 Metų Jos Gyvavimo Sukakties

\$300 DOVANOMIS PRIE ĮŽANGOS BILIETO

1—\$100, 2—\$75, 3—\$50, 4—\$25, 5—\$15, 6—\$10, 7—\$10, 8—\$5, 9—\$5, 10—\$5.

Sėkmadienį, Liepos 1 July, 1951 ●

Laisvės Choras, vad. Wilma Hollis, Hartford, Conn.

ARARAT CAMP, VOSE POND PAVILION

MAYNARD, MASS.

Graži liaudies dainų programa:

1. AL STEVENS Pilnas Orkestras gros lietuviškus ir amerikoniškus muzikos kavalus, tinkamus senimui ir jaunimui.
2. Laisvės Choras, iš Hartford, Conn., vadovaujamas Wilmos Hollis.
3. Norwoodo Vyrų Ansamblis, vad. S. Paura, akomp. G. Terhorst.
4. Laisvės red. A. Bimba pasveikins Massachusetts lietuvius nuo dienraščio Laisvės.

Kviečiam lietuvių visuomenę iš visos Naujosios Anglijos suvažiuoti. Už- tikrintas smagumas jauniems ir seniems.

Mass. lietuvių organizacijos LLD, LDS, LMS, MMS

Hartford, Conn.

Mūsų ligoniai

G. Dagilis jau virš trys mė- nesiai serga. Mat, jis jau nuo pirmiau turėtų ligų turėjo bis- kį pasiūsiusį sveikatą. Na, ir dabar smarkiai susirgo, gavo plaučių uždegimą, turėjo būti ir "oksigen" tankoje. Net dak

taras stebėjosi, kad jis išgy- veno. Dabar po biskį jau jam sveikata gerėja. Bet ims laiko, kol visiskai susveiks. Dabar jau persikėlė iš ligoninės į Si- der Sanatoriją, kad sveikata geriau pasitaisytų.

Draugai Dagilii yra nuo- latiniai Laisvės skaitytojai ir nuoširdūs jos rėmėjai. Taigi, kurie galite, sergantį drauga

aplankykite. Jis. jausis sma- giau.

Aš nuo savęs linkiu greitai ir sėkmingai pasveikti.

—
J. Yuška, ilgai sirgęs, jau pradėjo vėl dirbinėti. Ma- nau, kad jis jau pilnai galės darbuotis ir liepos 15 d. spau- dos piknike. J. M.

Windsor, Conn.

Drg. J. Gailiūnas jau virš mėnesis laiko sunkiai serga. Mat, jo širdis pradėjo sušle- kuoti, atsisakyti pareigas eiti. Kaip jo marti Mrs. Gailen ir jo draugė Gailiūnienė pasako- jo, tai J. Gailiūnas gana rim- tai buvo susirgęs. Tiesa, po daktaro priežiūra jis ir dabar tebėra, bet jau pavojus pra- ėjo ir jau, sako, po biskį gali pavaikščioti. Daktaras sako, kad už kokios poros mėnesių gal jau galėsias grįžti prie sa- vo kasdieninio darbo.

Gailiūnai yra geri dienraš- čio Laisvės patriotai ir nuošir- dūs rėmėjai. Tai ta pat drau- gė R. Gailiūnienė, kuri suku- rė veiklą praėjusiais metais po vardu "Nevykusi Meilė."

Nuo savęs velinu drg. Gai- liūnui greitai pasveikti.
Beje, Gailiūnas serga na- mie. J. M.

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipki- tės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai mo- derniška įrušta mūsų šermeninė. Mūsų patarna- vimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.

Tel. Poplar 4110

Brooklyniečių laukia

Jonas Grybas, Mass. valstijos Laisvės pikniko komisijos sekretorius, rašo Petriui Vazniui:

Brangus Drauge:—

Jūsų laiškas tikrai buvo malonus dalykas gauti. Labai didelis ačiū. Ir aš tau jau siunčiu dovaną tikėtukų.

Richmond Hill - Brooklyn pasiskelbimas, kad rengiats atvažiuoti į Maynardo Laisvės pikniką pas mus visus sukėlė labai puikų ūpą. Tada mes dar smarkiau ruošimės svečius sutikti ir pavaišinti. Dėl brooklyniečių, kaip iš toliau atvykstančių bus, tai mes rezervuojam geriausią vietą visam parke. Užtikrinam dėl visų didelį smagumą pas mus piknike.

Geriausio pasisekimo suorganizuoti bus ir iki pasimatymo pikniko su visais.

Jonas Grybas, Pikniko Komisijos sekretorius.

Išleisime atstovus į Taikos Kongresą

Sekmadienį, birželio 24, Liberty Auditorijoje įvyks graži lietuvių taikos šalininkų sueiga. Tai bus lietuvių atstovų išleidimas į Taikos Kongresą, kuris įvyks birželio pabaigoje, Chicagoje.

Išleistuvių komisija ruošiasi atsilankiusius gražiai pavaišinti. Bus trumpa programa ir kartu palinkėjimas atstovams geriausio pasisekimo kelionėje ir pačiam Kongrese dalyvauti.

Kviečiami visi susirinkti kaip 5 val. po pietų. Tikimės turėti svečių ir iš New Jersey valstijos, nes vienas atstovas yra išrinktas iš New Jersey valstijos.

Radio koncertai

United States Steel korporacija sekmadieniui, birželio 24, turi puikią programą. Dalyvaus svečias konduktorius Arthur Fiedler, Bostono "Pops" orkestro vedėjas, ir garsus solistas pianistas Alex Templeton.

ARTHUR FIEDLER

Vasarinio koncerto programa prasideda 8:30 val. vakare iš NBC radijo stoties. Koncertai tęsis per visą vasarą tuo pačiu laiku.

Šokiai parkuose

Veltui šokiai bus ketvirtadienį vakarais Central Park Wollman Memorial vietoje, Prospect Park — penktadieniais, Queens — antradieniais. Šokiai prasidės 8:30 val. vakare ir tęsis iki 10:30. Jau nimui gera proga pasinaudoti.

Kas atsitinka, kai žmogžudžiai grūmoja šeimai su tikėjimu josi širdyse?

"He Ran All The Way"

žvaigždžiuoja
JOHN GARFIELD
SHELLEY WINTERS
ir scenoje
CARMEN CAVALLARO
CY REEVES - FOUR EVANS
JUANITA HALL
"Bloody Mary"
iš "South Pacific"

PARAMOUNT
TIMES SQUARE

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Progresyvių Partija, unijos ir kiti protestuoja dėl komunistų vadų arešto

Progresyvių Partija, Amerikinė Darbo Partija, kelios unijos ir daugelis įžymių visuomenės veikėjų protestuoja dėl 17 komunistų vadų arešto.

Buvęs kongresmanas Marcantonio pareiškia, jog dabartinis ant komunistų puolimas yra susijęs su Amerikos nepasisekimais Korėjoje, taipgi pigios rūšies politikieriai bando tuo išsigarsinti ir gauti aukštesnes Washingtono vietas.

Civilių Unijų Kongresas, kuris rūpinasi politinių kalinių ir persekiojamų žmonių gynimu, padarė savo pareiškimą, kuriame pasmerkia komunistų vadų areštus. Jis rūpinasi už juos uždėti kaučiją.

Vieniolika šimtų Fairriers Joint Council dirbtuvių pirminkų savo susirinkime vienbalsiai pasmerkė areštus ir tuo klausimu pasiuntė protesto telegramas prezidentui Trumanui ir generaliam prokurorui Howard McGrath. Nustatė paremti kovą už areštuotųjų išlaisvinimą.

Socialistų Partijos vadas Norman Thomas pareiškė, jog šie areštai pagelbės suparalyžuoti amerikines laisves. Pirmo Konstitucijos Priedo garantuojamas. Aukščiausio Teismo nuosprendis turėtų būti persvarstytas.

Komunistų Partijos sekretorius Eugene Dennis neįsileido į partijos raštine FBI agentų be varanto. Kadangi jie neturėjo varanto raštine krestė, o tik turėjo įgaliojimą tam tikrus žmones areštuoti, tai nieko nepėdė išėjo laukan.

Eugene Dennis nurodė, jog šie areštai yra atkreipti prieš taikos šalininkus, prieš karą kovotojus. Tarp areštuotųjų yra Israel Amter, 70 metų senelis, paralyžuotas. Nakties laiku ištrauktas iš lovos. Pagaliau, paleistas po \$1,000 kaučiją.

Kitas senas žmogus, Jacob Mindell, 69 metų amžiaus, sergąs širdies liga ir esąs po daktaro priežiūra, areštuotas ir kalėjiman pasodintas.

Penki tūkstančiai unijistų reikalavo nuimti algų užšaldymą

Trečiadienio pavakaryje prie Algų Stabilizacijos raštines susirinko virš penki tūkstančiai unijistų, nešdami iškabas reikalaujant nuimti darbininkų algų užšaldymą. Jie maršavo apie namą ir vėliau susirinko į demonstracijos mitingą ant 29 St. ir 10 Ave.

Demonstracijoje dalyvavo daugelis unijų vadų, kurie kalbėdami nurodė, kaip yra pavojingas ir darbininkams žalingas dabartinis algų užšaldymas, kuomet visokių reikmenų kainos nežmoniška kyla. Buvo susirinkime nuro-

dyta ir faktai pateikti, jog ir tokiame atsitikime, kuomet buvo susitarta unijos viršininkų su darbdaviais pakelti darbininkų algas, Algų Stabilizacijos raštine sulaukė pakelimo.

Susirinkime buvo priimta dešimties punktų programa kovai prieš algų užšaldymą, prieš prekių kainų kelimą ir kitais klausimais. Priimta rezoliucija, užgirianti CIO Transporto Darbininkų Unijos reikalavimą įvesti 40 valandų savaitę be algų numušimo.

Kailiasiuvių streikas atidėtas

15,000 kailiasiuvių darbininkų streikas, kuris turėjo prasidėti antradienį, unijos viršininkų patarimu buvo atidėtas.

Dabar tebeina derybos tarp kailiasiuvių unijos ir dirbtuvių savininkų. Todėl nusitarta palaukti, kas iš tų derybų išeis. Unija reikalauja 35 val. iki 37 valandų darbo savaitės, 10 procentų algų pakelimo.

Reikalavimai paliečia 1,400 dirbtuvių New Yorke.

Mokytojai smerkia žalingas mokyklų knygas

Mokytojų Unija protestuoja prieš Board of Education užgirtas knygas, kurios yra mokiniams žalingos, negrūs, žydas ir kitas tautines mažumas žeminančios.

Sekamos knygos yra žalingos: "Toaster's Handbook," "One Act Plays" ir "The King's English." Tos knygos neturėtų būt mūsų mokyklose naudojamos. Todėl Mokytojų Unija ir prieš jas protestuoja.

Reikalauja atsaukti reakcinį Smitho įstatymą

New York Tenant, Welfare and Consumer Taryba priėmė rezoliuciją ir pasijuntė prez. Trumanui, kad jis darytų žingsnius reakcinį Smith aktą atsaukti ir Aukščiausio Teismo nuosprendį persvarstyti.

71-MAS

METINIS PIKNIKAS

Rengiamas
SV. JURGIO DRAUGIJOS

Šeštadienį, Birželio 23, 1951 DEXTER PARK

74-11 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.

Sokiams gros

J. PAVIDIS IR JO ORKESTRAS

Pradžia 2 val. popiet

BILJETAS 75 CENTAI

Kelrodai: Iš Williamsburgo važiuoti Broadway Jamaica traukiniu ir išlipti Elderts Lane stoty. Automobilais važiuokite Bushwick Avenue ir Jamaica Avenue ir čia sukitė į kairę. Pavažiavę Jamaica Avenue, privažiuosite Dexter Parką.

SILVER BELL BAKING CO.

(Taip dabar vadinasi Varpo kepykla)

36-40 Stagg St.

Brooklyn, N. Y.

Telefonas STagg 2-5938

ANTANAS BALČIŪNAS, savininkas

Tik kepyklai tešimo sekretų Varpo produktų gerumo.

Kepa visokių rūšių duoną, ypač specialistai europiškos rūginės duonos, kurios jie kepa keliolikos rūšių.

Vedybom ir parėm kėksų ekspertai

Taipgi kepa ir parduoda krautuviams ir pristato į namus ne tik visokią duoną, bet ir Tortus, Keksus, Piragus ir Piragėlius.

SUFFOLK COUNTY FARMERS MARKET

Silver Bell Baking Co., šeštadieniais čia turi savo produktų skyrių, todėl Long Islando lietuvių pasinaudokite tais vertingais produktais. Vieta — Middle Island, L. I., arti 25 kelio.

Tel. Yaphank 3218 ar 3202.

Varpo kepykla greitu laiku atidarys savo skyrių Hicksville, L. I. Penktadieniais ir antradieniais bus užsisakyti Varpo kepyklos duonos ar pyragų, pašaukite aukščiau paduotu telefonu arba parašykite: Silver Bell Baking Co., Box 44, Middle Island, L. I.

Dienraštis "Compass" reikalauja A. T. persvarstyti

Dienraščio "Compass" leidėjas Ted O. Thackrey savo editoriale reikalauja Aukščiausio Teismo persvarstyti savo nuosprendį prieš 11 komunistų.

Jis rašo, jog šis A. T. nuosprendis sulygina mūsų kraštą su fašistinėmis Argentina, Ispanija ir Portugalija, ir kartu daro pirmus žingsnius link hitlerinės Vokietijos.

85 metų moteris pasirinko kalėjiman grįžti

Mary Hagenah, baltaplaukė 85 metų našlė, buvo nuteista nuo dviejų iki keturių metų būti kalėjime.

1950 metais ji buvo nuteista nuo 5 iki 10 metų kalėjimo už perdūrimą August Adam, kuris nuo žaizdos ir mirė. Nesenai ji buvo paleista iš kalėjimo. Bet vėl pradėjo girtuokliauti ir triukšmus kelti.

Kai teisėjas paklausė, ar ne geriau jai bus kalėjime, tai ji sutiko su tuo.

PARDAVIMAI

Parsiduoda mažai naudotas "Steinhaus" dėl namų malavojimo iš lauko, 20X12 pėdų, parsiduoda labai pigiai. Matykite: A. A. Pilbaitis, 557 Dorchester Ave., So. Boston, Mass. Galite matyti nuo 6 a. m. iki 9 p. m., Tel.: So. Boston 8-4178, (121-5)

Matthew A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St. Newark 5, N. J.

Market 2-5172

EGZAMINUOJAM AKIS RASOME RECEPTUS DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger

Optometristai
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8542

Vagiliai laimėjo \$184,000

Manhattano East Side apartamentinių viešbučių sektoriuje per pastaruosius du mėnesius buvo šeši apvogimai. Vagiliai laimėjo pinigais ir brangakmeniais apie \$184,000.

Tyrinėjant paaiškėjo, kad vagiliai galėjo turėti tokius raktus, kuriais gali atsirakinti duris ir ramiai sau kraustyti namus.

HELP WANTED REIKALAVIMAI

HELP WANTED—MALE

APTARNAVIMUI VYRAS

Prie Skalbiamųjų Mašinų ir Gas Range, patyres, prie automatiskų skalbiamųjų mašinų ir automatiskų gas ranges. Su gerais iš ankščiau darbo rekordais. Išlavinsime pilnai. Kreipkitės laiškais ar asmeniškai bile dieną nuo 8 ryto iki 5:30 po pietų.

MAYTAG CLOTHES CO., Inc.

Maytag Clothes Washers & Gas Ranges

34-18 Northern Blvd., Long Island City, — 4 blokas nuo Queens Plaza Bridge. (123-5)

Reikalingi renkiniai ir ant mašinų preseriai, patyres. Geresnės linės darbas, retail vyriški drabužiai. Nuolatinis darbas, gera mokesčių MAXIS CLOTHES SHOP

385 Broadway, Brooklyn 11, N. Y. (123-5)

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, pūdkiam reikmenys, įvairūs daktarai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas

Receptų Specialistai:

MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.

Tel. EV. 7-6233

Dr. A. Petrika

DANTŲ GYDYTOJAS

221 South 4th Street

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 7-6868

Valandos:

9—12 ryte; 1—8 vakare

Penktadieniais uždaryta

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS

Savininkas

306 UNION AVENUE

Gerali Patyrę Barberiai

Petras Kapiskas

PALAIKO

BAR & GRILL

DEGTINES, VYNAI

IR ALUS

32 TEN EYCK STREET

Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-8174

REPUBLIC BAR & GRILL

Savininkas

IGNAS SUTKUS

Patogi vieta pasiūnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto

LIKERIO, VYNO ar ALAUS

Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų

492 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Kampas Union Ave. ir Hooper Street.

TELEVISION

Telefonas

EVergreen 4-8969